

ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНКИ ВІДПОВІДНОСТІ МІНЕРАЛЬНИХ ВОД В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

Рябушенко Ю.О.

Науковий керівник –доц. каф. «Металорізальних верстатів, метрології та сертифікації»,
канд. техн. наук Кисилевська А.Ю.

Оскільки Україна уклала Угоду про асоціацію з ЄС, вона перебуває в процесі приведення свого законодавства до вимог ЄС.

Згідно з Законом України «Про технічне регулювання та оцінку відповідності» 2015 р. (Закон № 124) оцінка відповідності (обов'язкова або добровільна)– процес доведення того, що визначені вимоги, які стосуються продукції, процесу, послуги, системи, особи чи органу, були виконані.

Оцінку відповідності харчових продуктів регулює Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів»(Закон № 1602), яким з 20.09.2015 р. припинено реєстрацію сертифікатів відповідності і санітарно-епідеміологічні висновківна харчову продукцію. Законвимагає розробку відповідних гігієнічних вимог на кожний вид продукції; оцінка відповідності має проводитись згідно до них.

Що стосується мінеральних вод (МВ), Закон відносить їх усіх до харчових продуктів. Хочане всі вони ними є, особливо це стосується лікувальнихМВ.Розробка Гігієнічних вимог на МВ викликала труднощі та через розбіжності у класифікації вони досі не прийняті.

Наразі оцінку відповідності фасованих МВ проводять відповідно до ДСТУ 878-93 «Води мінеральні фасовані. Технічні умови», до якого на сьогодні вже є 32 зміни, а лікувальних МВ (не фасованих)– згідно з ГСТУ 42.10-02-96 «Води мінеральні лікувальні. Технічні умови». Також вимоги до МВ регламентує Наказ МОЗ України від 02.06.2003 р. № 243.

Відповідно до Закону № 124документ про відповідність – декларація (декларація про відповідність), протокол (протокол випробувань), звіт, висновок, свідоцтво, сертифікат (сертифікат відповідності) або будь-який інший документ.Розглядаючи практику виробників МВ, слід зазначити, що часто використовують деклараціювиробника, в якійзазначеностандартибезпечностіта якостітовару і посилання на протоколи випробувань.

Повний комплекс випробувань(щорічний моніторинг якості) фасованих МВ, який включає проведення фізико-хімічного та санітарно-мікробіологічного аналізів за майже 50 показниками проводиться в Українському державному центрі стандартизації і контролю якості природних і преформованих засобів ДУ «УкрНДІмедреабілітації та курортології МОЗ України», що є випробувальною лабораторією, акредитованою за ДСТУ ISO/IEC17025.Отже в торгову мережу можуть бути надані протокол випробувань з відповідним висновком про відповідність ДСТУ 878-93 та декларація виробника.

На сьогодні виробники МВ проводять і добровільну сертифікацію, хоча переважно на «прохання» торговельних мереж.При проведенні сертифікаційних випробувань також застосовують «Медико-біологіческіетребования и санитарныенормыкачествапродовольственногосырья и пищевыхпродуктов» МОЗ СРСР від 01.08.1989 р. № 5061 (МБТ № 5061-89).

ДУ «УкрНДІ медичної реабілітації та курортології МОЗ України» наводить такі дані щодо проведення щорічного моніторингу якості фасованих МВ за роками: 2014 р. –153 ; 2015 р. –152 ; 2016 р. –131 . З них сертифікаційні випробування проводили: 2014 р. – 10; 2015 р. – 5; 2016 р. –7.

Виробники також мають дотримуватись вимог законодавства щодо маркування харчових продуктів, адже їх дотримання також оцінюється.

Варто відзначити, що Закон № 1062 регулює обов'язкове застосування принципів НАССР та дотримання гігієнічних норм на потужностях оператора ринку харчових продуктів.

Є також проблеми з нормативним забезпеченням проведення випробувань МВ. Особливо гострим питанням є відміна радянських ГОСТів, за якими проводять випробування ряду показників. Розробка та затвердження нових національних стандартів потребує фінансових та часових витрат.

Резюмуючи вищесказане, можна зробити висновки, що національне законодавства щодо оцінки відповідності мінеральних вод потребує подальшого доопрацювання.